

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

2	5	8	6	8
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	3
---	---	---	---

Master of Arts (Sociology) 3rd Semester

(2125)

FAMILY IN CROSS-CULTURAL PERSPECTIVE

Paper : SOC-O-832 (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— (1) Attempt **FIVE** questions in all.

(2) Q. No. **I** is compulsory.

(3) Select **ONE** long answer type question from each Unit.

I. Answer all short questions in **50-60** words:

- (a) Family as a Universal institution
- (b) Family in Under-Developed Countries
- (c) Bell and Vogel views on Family
- (d) DINK Families (Dual Income No Kid)
- (e) Singlehood
- (f) Cohabitation
- (g) Male Headed Households
- (h) Gender equity in Contemporary families
- (i) Nayars of Central Kerala in India
- (j) Black Families.

10×2=20

UNIT—I

II. What are the key features and changes that characterize Indian Families in Contemporary Society? 15

III. Describe the Family structure and values of Afghanistan. 15

UNIT—II

- IV. Describe the family as a Universal Institution as defined by Bronislaw Malinowski. 15
- V. Discuss the fate of Black Families in USA in detail. 15

UNIT—III

- VI. What are the emerging alternative family lifestyles in contemporary society? 15
- VII. Write a detailed note on Kibbutz of Israel. 15

UNIT—IV

- VIII. Explain "Aging in modern families" in detail. 15
- IX. What effects does migration have on the structure and well-being of families? 15

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) कुल पाँच प्रश्नों का प्रयास करें।
(2) प्रश्न संख्या I अनिवार्य है।
(3) प्रत्येक यूनिट में से केवल एक दीर्घ उत्तर प्रकार का प्रश्न चुनें।

- I. सभी लघु प्रश्नों के उत्तर 50-60 शब्दों में दें :
- (a) एक सार्वभौमिक संस्था के रूप में परिवार
 - (b) अविकसित देशों में परिवार
 - (c) परिवार पर बेल और वोगेल के विचार
 - (d) DINK परिवार (दोहरी आय, कोई बच्चा नहीं)
 - (e) एकल जीवन
 - (f) सहवास
 - (g) पुरुष प्रधान परिवार
 - (h) आधुनिक परिवारों में लैंगिक समानता

- (i) भारत के केरल के केंद्रीय नायर समुदाय
(j) अश्वेत परिवार।

10×2=20

यूनिट—I

- II. आधुनिक समाज में भारतीय परिवारों की प्रमुख विशेषता और परिवर्तन क्या हैं? 15
III. अफगानिस्तान के परिवार की संरचना और मूल्य का वर्णन करें। 15

यूनिट—II

- IV. ब्रॉन्सिलाव मालिनोव्स्की द्वारा परिभाषित एक सार्वभौमिक संस्था के रूप में परिवार को वर्णित करें। 15
V. अमेरिका में अश्वेत परिवारों की स्थिति का विस्तार से वर्णन करें। 15

यूनिट—III

- VI. आधुनिक समाज में उभरते वैकल्पिक परिवार जीवनशैली क्या हैं? 15
VII. इजराइल के किब्बुत्ज पर एक विस्तृत नोट लिखें। 15

यूनिट—IV

- VIII. "आधुनिक परिवारों में बुढ़ापा" को विस्तार से समझाइए। 15
IX. परिवार की संरचना और कल्याण पर प्रवासन का क्या प्रभाव पड़ता है? 15

(पंजाबी अनुवाद)

- नोट :- (1) कुल पंजाब प्रश्नों में से कुल करो।
(2) प्रश्न नं. I लाजमी है।
(3) हरेक यूनिट ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀਰਘ ਉੱਤਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ।
- I. ਸਾਰੇ ਲਘੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :
- (a) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ
(b) ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ

- (c) ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਬੈਲ ਅਤੇ ਵੋਗਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ
- (d) DINK ਪਰਿਵਾਰ (ਦੋਹਰੀ ਆਮਦਨ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ)
- (e) ਇਕੱਲਤਾ
- (f) ਸਹਿਵਾਸ
- (g) ਮਰਦ ਮੁਖੀ ਪਰਿਵਾਰ
- (h) ਸਮਕਾਲੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗਕ ਸਮਾਨਤਾ
- (i) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਕੇਰਲ ਦੇ ਨਾਇਰ ਸਮੁਦਾਇ
- (j) ਬਲੈਕ ਪਰਿਵਾਰ।

10×2=20.

ਯੂਨਿਟ-I

- II. ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ? 15
- III. ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

- IV. ਬੈਰੋਨਿਸਲਾ ਮੈਲੀਨੋਵਸਕੀ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 15
- V. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਲੈਕ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

- VI. ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਵਿਕਲਪਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ? 15
- VII. ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕਿਬੁਟਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

- VIII. “ਆਧੁਨਿਕ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਢੇਪਾ” ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
- IX. ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ? 15